

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 100/07-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. augusta 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť maloletého N. B., zastúpeného matkou V. B., obaja bytom T., právne zastúpených advokátom JUDr. R. C., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 231/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo maloletého N. B., na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 231/98 porušené boli.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 231/98 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Maloletému N. B., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je mu Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do rúk jeho matky, V. B., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť maloletému N. B., trovy konania v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. R. C., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 100/07-9 zo 17. apríla 2007 prijal na ďalšie konanie sťažnosť maloletého N. B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného matkou V. B., podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 231/98.

Na základe výzvy ústavného súdu z 30. marca 2007 okresný súd vo svojom vyjadrení k prijatej sťažnosti sp. zn. Spr. 733/07 zo 14. júna 2007 k priebehu konania okrem iného uviedol:

„V tomto konaní sa maloletý N. B., ako navrhovateľ, za účasti vedľajšej účastníčky - matky V. B., proti odporcovi: F. P., občanovi SRN, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že odporca je otcom mal. N. B., zveril mal. N. do výchovy matky a odporcu zaviazal platiť na výživu maloletého N. sumu 2.500,- DM od 19. 02. 1998. (...)

V predmetnej veci, čo sa týka posúdenia skutkovej a právnej zložitosti sporu, podľa môjho názoru nejde o právne zložitú vec, nakoľko v súčasnom štádiu konania súd rozhoduje už len o výške výživného na maloletého navrhovateľa. Čo sa týka hodnotenia skutkovej zložitosti sporu v prejednávanej veci ide o skutkovo náročnú vec v tom smere, že odporca je štátnym občanom Nemecka, atak jeho výsluch, resp. zistenia ohľadne jeho majetkových a zárobných pomerov musí súd vykonávať cestou príslušného dožiadaného súdu v Nemecku s tým, že odporca dostatočne neodpovedá na otázky tunajšieho súdu ohľadne jeho pomerov, preto súd musí opakovane vypracovávať dožiadanie na ich zistenie, čo v danom prípade spôsobuje, že toto konanie je zdĺhavé, nakoľko všetky dožiadania, resp. aj rozhodnutia v prejednávanej veci musia byť navyiac zasielané tlmočnicke na preklad.

Procesné úkony v prejednávanej veci:

- dňa 19. 11. 1998 bol v prejednávanej veci pribratý do konania tlmočník z jazyka nemeckého uznesením č. k. 15 C/231/98-4;

- dňa 19. 11. 1998 bol uznesením č. k. 15 C/231/98 v prejednávanej veci ustanovený opatrovník pre maloletého N., a to C. v zmysle § 37 zák. o rodine;

- dňa 15. 02. 1999 boli vo veci vytýčené termíny pojednávania na deň 18. 03. 1999, 13. 04. 1999, 13. 05. 1999;

- dňa 18. 03. 1999 v prejednávanej veci sa konalo pojednávanie, na ktorom došlo k vypočutiu matky maloletého, odporca, právny zástupca odporcu s tým, že pojednávanie bolo odročené na neurčito a bolo nariadené znalecké dokazovanie analýzou DNA;

- dňa 23. 03. 1999 bolo rozhodnuté o návrhu matky maloletého na vydanie predbežného opatrenia s tým, že súd zaviazal odporcu platiť na výživu maloletého dňom 23. 03. 1999 sumu 100,- DM;

- dňa 23. 03. 1999 bol do konania pribratý znalec z odboru genetiky - Doc. V. F., a to uznesením č. k. 15 C/231/98-29;

- dňa 13. 07. 1999 uznesením č. k. 15 C/231/98-47 priznal súd znalcovi preddavok na znaleckú odmenu vo výške 3.500,- Sk;

- dňa 19. 01. 2000 uznesením č. k. 15C/231/98-53 súd priznal tlmočnicike Ing. J. J. tlmočné vo výške 3.625,- Sk;

- dňa 24. 02. 2000 bol predmetný spis predložený Krajskému súdu v Trnave z dôvodu odvolania odporcu proti vydanému predbežnému opatreniu, ktoré odvolanie bolo podané dňa 30. 03. 1999;

- Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 31. 05. 2000 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že zaviazal odporcu predbežne platiť na výživu mal. N. sumu 35,- DM mesačne; spis bol doručený tunajšiemu súdu dňa 17. 07. 2000;

- dňa 06. 03. 2000 zaslal znalec Doc. V. F., znalecký posudok;

- dňa 19. 05. 2000 opatrením predsedu súdu č. Spr 582/00 bola predmetná vec prikázaná na ďalšie konanie sudkyňi JUDr. D. M.;

- uznesením zo dňa 02. 08. 2000 č. k. 15 C/231/98-67 bolo v prejednávanej veci znalcovi priznané znalečné vo výške 4.230,- Sk;

- dňa 28. 09. 2000 bolo v prejednávanej veci pojednávanie s tým, že bolo odročené na neurčito z dôvodu odchodu sudkyne na materskú dovolenku;

- dňa 30. 10. 2000 bola predmetná vec opatrením predsedu súdu č. Spr 1094/00 prikázaná na ďalšie konanie Mgr. R. G.;

- dňa 13. 11. 2000 bol vyzvaný právny zástupca matky, aby predložil súdu všetky listinné doklady preukazujúce výšku nákladov detskej výbavičky;

- dňa 18. 10. 2001 bolo v prejednávanej veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený aj rozsudok, na základe ktorého súdu určil, že odporca je otcom maloletého N., zveril maloletého N. do výchovy a opateru matky; otca zaviazal platiť na jeho výživu s účinnosťou od 19. 02. 1998 sumu 300,- DM mesačne; nedoplatok výživného k 31. 10. 2001 vo výške 13.403,50 DM povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 200,- DM;

- dňa 25. 01. 2002 podal proti predmetnému rozsudku právny zástupca odporcu odvolanie, a to v časti, v ktorej súd rozhodol o výživnom;

- dňa 05. 02. 2002 proti predmetnému rozsudku podal odvolanie aj právny zástupca matky, a to v časti, v ktorej súd určil výšku výživného;

- dňa 13. 03. 2002 bol predmetný spis postúpený odvolaciemu súdu Krajskému súdu v Trnave;

- uznesením odvolacieho súdu zo dňa 09. 08. 2002, doručené tunajšiemu súdu dňa 26. 09. 2002, bol rozsudok prvostupňového súdu v časti výživného zrušený a vrátený tunajšiemu súdu na ďalšie konanie; ďalej odvolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 23. 03. 1999 č. k. 15 C 231/1998-27 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. 05. 2000 č. k. 11 Co/121/00-56 s tým, že zároveň zaviazal odporcu predbežne platiť na výživu maloletého N. sumu 50,- EUR mesačne počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia;

- dňa 02. 10. 2002 bolo predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu zaslané účastníkom konania;

- dňa 31. 07. 2003 bol v prejednávanej veci vytyčený termín pojednávania na deň 23. 10. 2003;

- pojednávanie dňa 23. 10. 2003 bolo odročené na neurčito, a to z dôvodu, že právny zástupca odporcu faxovým podaním oznámil súdu, že svojho klienta - odporcu - nemôže riadne v prejednávanej veci zastupovať, nakoľko sa mu nepodarilo od augusta 2003 s ním kontaktovať, keďže nemá žiadne listinné doklady, na ktoré ho vyzval súd, žiada pojednávanie odročiť s tým, že sa bude snažiť s odporcom kontaktovať a urgovať o ich zaslanie;

- podaním zo dňa 28. 11. 2003 zaslaným súdu dňa 01. 12. 2003, oznámil právny zástupca odporcu, že ukončuje zastupovanie odporcu v prejednávanej veci z dôvodu neposkytovania súčinnosti a zároveň oznámil súdu poslednú známu adresu, kde by sa odporca mal v Nemecku zdržiavať;

- dňa 16. 07. 2004 bola vyzvaná matka, aby oznámila adresu, kde by sa mohol odporca v Nemecku zdržiavať, a taktiež bol vyzvaný právny zástupca odporcu a kolízny opatrovník, aby súdu oznámili, či sa chcú zúčastniť výsluchu odporcu v SRN alebo či súhlasia, aby výsluch prebehol v ich neprítomnosti;

- dňa 16. 07. 2004 bola tlmočnica Ing. J. J. požiadaná o preklad otázok pre odporcu do jazyka nemeckého;

- dňa 27. 08. 2004 tlmočnica zaslala súdu preklad predmetných otázok a zároveň požiadala o priznanie tlmočného;

- opatrením predsedu súdu zo dňa 04. 11. 2004 č. Spr 1661/2004 bola predmetná vec pridelená na ďalšie konanie sudkyňi JUDr. P. K. z dôvodu odchodu Mgr. R. G. na materskú dovolenku;

- dňa 30. 11. 2004 Mgr. D. K., vyšší súdny úradník, v prejednávanej veci rozhodol o tlmočnom Ing. J. J.;

- dňa 07. 12. 2004 požiadal vyšší súdny úradník tlmočnicu o preklad dožiadania o vykonanie dôkazu do jazyka nemeckého v zmysle článku 4 nariadenia rady č. 1206/2001 z 28. mája 2001;

- dňa 29. 12. 2004 tlmočnica zaslala súdu vyúčtovanie, ako aj predmetný preklad;

- dňa 04. 01. 2005 súd rozhodol uznesením č. k. 15 C/231/98-182 o priznaní tlmočného Ing. J. J. vo výške 2.520,- Sk;

- dňa 04. 01. 2005 bol zaslaný originál prekladu príslušnému nemeckému súdu Amtsgericht Waiblingen Eingegangen;

- dňa 19. 04. 2005 bola požiadaná tlmočnica o preklad rozhodnutia odvolacieho súdu zo dňa 09. 08. 2002 č. k. 11 Co/131/02-130, ktoré tlmočnica zaslala súdu dňa 22. 06. 2005 s tým, že žiadala priznať tlmočné vo výške 7.722,- Sk;

- dňa 05. 10. 2005 uznesením č. k. 15 C/231/98-193 bolo priznané tlmočnicke Ing. J. J. tlmočné vo výške 7.722,- Sk;

- dňa 24. 01. 2006 bola požiadaná tlmočnica o preklad zápisnice z neverejného zasadnutia s odporcom zo dňa 31. 03. 2005;

- dňa 14. 02. 2006 bolo v predmetnej veci vytýčené pojednávanie na deň 31. 03. 2006;

- uznesením č. k. 15 C/231/1998-206 zo dňa 15. 02. 2006 bolo tlmočnicke priznané tlmočné vo výške 1.200,- Sk;

- dňa 31. 03. 2006 bolo pojednávanie odročené na dni: 13. 10. 2006, 20. 10. 2006, 27. 10. 2006, 03. 11. 2006, 10. 11. 2006, 24. 11. 2006, 15. 12. 2006 s tým, že bude urobené nové dožiadanie na súd v Nemecku za účelom zistenia, kde odporca bol zamestnaný

v rokoch 2002 - 2006, aký príjem poberal v jednotlivých rokoch s tým, že odporcovi bude zaslaná a preložená zápisnica z pojednávania a dožiadaný súd mu doručí predvolania na pojednávania vo vyššie uvedených termínoch;

- dňa 13. 04. 2006 bolo tlmočníčke zaslané tlačivo a dožiadanie na vykonanie dôkazu na preklad spolu so zápisnicou z pojednávania zo dňa 31. 03. 2006;

- tlmočníčka zaslala súdu predmetný preklad dňa 07. 06. 2006;

- dňa 19. 07. 2006 JUDr. P. K. z dôvodu dočasného pridelenia sudcu na výkon sudcu na Krajskom súde v Trnave zrušila termíny pojednávania v zmysle uznesenia vyhlásenom na pojednávani dňa 31. 03. 2006;

- opatrením predsedu súdu č. Spr 1514/06 zo dňa 04. 09. 2006 bola určená na ďalšie konanie sudkyňa Mgr. R. G.;

- dňa 05. 01. 2007 bolo tlmočníčke zaslané na preklad podanie dožiadaného nemeckého súdu a zároveň bol spis predložený vyššej súdnej úradníčke na rozhodnutie o tlmočnom;

- vyššia súdna úradníčka dňa 29. 01. 2007 priznala Ing. J. J. za preklad tlmočné vo výške 18.640,- Sk;

- dňa 26. 02. 2007 zaslala tlmočníčka predmetný preklad;

- dňa 10. 04. 2007 zaslal nemecký dožiadaný súd v predmetnej veci podanie, ktoré bolo zaslané tlmočníčke na preklad dňa 20. 04. 2007;

- dňa 23. 04. 2007 uznesením č. k. 15C/231/98-293 vyššia súdna úradníčka rozhodla o priznaní tlmočného vo výške 3.000,- Sk;

- dňa 28. 05. 2007 bola urgovaná tlmočníčka o zaslanie predmetného prekladu.

- dňa 08. 06. 2007 boli v prejednávanej veci vytýčené termíny pojednávani na dni: 27. 09. 2007 o 11.30 hod., č. dverí 219, 09. 10. 2007 o 11.00 hod., č. dverí 243, 23. 10. 2007 o 11.00 hod., č. dverí 243, 13. 11. 2007 o 11.00 hod., č. dverí 243, 27. 11. 2007 o 11.00 hod., č. dverí 243, 11. 12. 2007 o 11.00 hod., č. dverí 243 a taktiež bolo vypracované dožiadanie na príslušný súd v Nemecku ohľadne zistenia aktuálnych majetkových pomerov odporcu, aby súd mohol v prejednávanej veci rozhodnúť. (...)

Podľa môjho názoru sťažovateľ maloletý N. B., zastúpený matkou V. B., v predmetnej veci prietahy nespôsobil, nakoľko reagoval na všetky výzvy súdu a zasielal všetky listinné doklady, o ktoré ho súd požiadal, a taktiež sa zúčastňoval všetkých pojednávani.

Prieťahy v konaní boli spôsobené jednak súdom a jednak tým, že odporca sa zdržiava v Nemecku, takže je sťažený kontakt s týmto účastníkom. “

Rovnaké skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 231/98.

Ústavný súd navyše zistil, že zákonná zástupkyňa sťažovateľa podala 5. januára 1999 návrh na vydanie predbežného opatrenia vo veci určenia výživného, o ktorom okresný súd rozhodol 23. marca 1999. Proti tomuto rozhodnutiu bolo podané 30. marca 1999 právnym zástupcom odporcu odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu 1. apríla 1999.

Dňa 4. augusta 1999 bol spis doručený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), ktorý ho 21. septembra 1999 vrátil okresnému súdu ako predčasne predložený, pretože splnomocnenie pre právneho zástupcu bolo vyhotovené a označené pod inou spisovou značkou. Na základe vyjadrenia právneho zástupcu zo 7. januára 2000 bol spis opätovne doručený krajskému súdu 3. marca 2000.

Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu zo 14. júna 2007 v podaní z 28. júna 2007 okrem iného uviedol:

„Z obsahu tohto vyjadrenia vyplýva, že okresný súd vôbec nespochybňuje mnou uvádzanú existenciu prieťahov v konaní a stotožňuje sa s väčšinou argumentov uvedených v mojej sťažnosti, t. j. akceptuje, že nejde o právne zložitý prípad, uznáva, že sťažovateľ neprispel k prieťahom a v konečnom dôsledku priznáva, že prieťahy v konaní boli spôsobené aj súdom. I zo súdom predloženého prehľadu jednotlivých procesných úkonov vyplýva, že v konaní sa vyskytli okolnosti, ktoré sú výlučne prisúditeľné na vrub súdu a ktoré priamo alebo nepriamo k prieťahom prispeli (štyri zmeny zákonného sudcu, neefektívne doručovanie, rušenie vytýčených termínov pojednávania a pod.). I keď druhým podstatným faktorom spôsobujúcim prieťahy v konaní je konanie samotného odporcu, je nespochybniteľným faktom, že dĺžka predmetného súdneho konania je neprimeraná a došlo a stále dochádza k prieťahom v konaní. Primárne zodpovedným subjektom

za naplnenie ústavného práva na súdnu ochranu, a to bez zbytočných prietáhov je pritom súd.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 231/98 dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Článok 48 ods. 2 ústavy ustanovuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, čo je zásadne to isté právo, ktoré pre účastníka konania zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa posudzovanie otázky, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci (1), správanie účastníka

konania (2) a postup, akým v konaní postupoval súd (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 231/98 bolo rozhodovanie o návrhoch o určenie otcovstva, zverenie maloletého do výchovy matky a o určenie výživného podaných Okresným úradom v Trnave, oddelením sociálnych vecí, 17. novembra 1998. O dvoch návrhoch bolo už právoplatne rozhodnuté, v súčasnosti nie je rozhodnuté iba o výške výživného. Nejde teda o právne zložitú vec, ale ústavný súd čiastočne akceptuje vyjadrenie okresného súdu, že rozhodovanie v konkrétnej veci sa predĺžilo, pretože „... odporca je štátnym občanom Nemecka...“ a „... dostatočne neodpovedá na otázky tunajšieho súdu ohľadne jeho pomerov...“. Ide o vec s medzinárodným prvkom, v dôsledku čoho si vykonávanie všetkých procesných úkonov vyžaduje okrem aplikácie medzinárodných dohôrov aj súčinnosť s orgánmi cudzieho štátu a preklady listín do cudzieho jazyka. Keďže v danom prípade odporca neposkytoval súčinnosť v požadovanom rozsahu, mohlo to mať určitý vplyv na priebeh konania (obdobne napr. II. ÚS 52/06).

Ústavný súd však vychádzajúc zo samotnej dĺžky konania, jeho doterajšieho priebehu a z dosiahnutých výsledkov konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali viac ako deväťročné trvanie konania o návrhu na určenie výživného jeho skutkovou zložitou.

Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že okresný súd so zreteľom na povahu veci a jej špecifickosť mal konaniu vo veci starostlivosti o maloletého venovať zvýšenú pozornosť. Takýto postup v konaniach súdu vo veci starostlivosti o maloletých prikazujú aj viaceré ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (najmä § 6, § 100, § 101 a § 117 ods. 1).

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže v danom prípade je sťažovateľom maloletý, neprichádza do úvahy hodnotiť jeho správanie ako účastníka konania. Preto ústavný súd mohol preskúmať iba správanie jeho matky (právneho zástupcu) a vyhodnotil ho ako aktívne a súčinnosťné, ktoré spočívalo najmä vo včasnom predkladaní dôkazov, urgovaní plynulosti postupu okresného súdu a zúčastňovaní sa jednotlivých pojednávaní. Ani okresný súd nepoukázal na to, že by prietahy v konaní spôsobila zákonná zástupkyňa sťažovateľa alebo ich právny zástupca, ktorí využívali len zákonom prípustné procesné prostriedky (5. januára 1999 podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia vo veci určenia výživného a 5. februára 2002 podali odvolanie proti časti rozsudku okresného súdu z 18. októbra 2001, ktorým bolo rozhodnuté o výške výživného pre sťažovateľa).

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu. Pri hodnotení jeho postupu ústavný súd bral do úvahy, že v rámci konania bolo nutné rozhodovať o ďalších dvoch návrhoch sťažovateľa (o určenie otcovstva a zverenie maloletého do výchovy matky), ktoré nadobudli v časti právoplatnosť na základe rozsudku okresného súdu z 18. októbra 2001, ale i o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Keďže sa proti rozsudku v časti o určenie výživného odvolali obaja účastníci konania, od 9. augusta 2002, keď bol rozsudok v tejto časti zrušený krajským súdom a vec mu bola vrátená 26. septembra 2002, okresný súd nedokázal svoju prácu organizovať tak, aby bolo konanie aj v tejto časti právoplatne skončené, a tým odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa.

Bez toho, aby ústavný súd bližšie vymedzoval jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu (najmä od novembra 2000 až do októbra 2005 a od apríla 2006 do januára 2007), možno konštatovať, že okresný súd v konaní o návrhu na určenie výživného vedeného pod sp. zn. 15 C 231/98 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 231/98 konal bez zbytočných prietáhov, pretože vec nie je dosiaľ právoplatne skončená.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd na základe tohto stavu konania pred okresným súdom, zohľadniac predovšetkým to, že o návrhu na určenie výživného mohol okresný súd začať konať vo veci samej iba po právoplatnosti rozsudku, ktorým určil žalovaného za otca maloletého sťažovateľa, t. j. po februári 2002, ako aj skutočnosť, že konanie o tomto návrhu nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, považoval priznanie sumy 80 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Preto vo zvyšnej časti žiadosti sťažovateľa nevyhovel.

Ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. R. C. Pri priznaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) za každý úkon po 2 970 Sk. K tomu mu ústavný súd priznal režijný paušál v sume 2 x 178 Sk (§ 16 vyhlášky). Sťažovateľovi bola priznaná úhrada v celkovej sume 6 296 Sk.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. augusta 2007